

AVIZ

asupra inițiativei de revizuire a articolelor 78, 85 alineatul (4) și 89
din Constituția Republicii Moldova
(Sesizarea nr.8c/2016)

nr. 1 din 29.02.2016

Monitorul Oficial nr.90-99/29 din 08.04.2016

* * *

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, statuând în componența:
DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Victor POPA, *judcători*,
cu participarea dlui Eugeniu Osipov, *grefier*,
Având în vedere sesizarea depusă la 17 februarie 2016
și înregistrată la aceeași dată,
Examinând sesizarea menționată în camera de consiliu,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Adoptă următorul aviz:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 17 februarie 2016 de un grup de 37 de deputați, în temeiul prevederilor art.135 alin.(1) lit.c) și art.141 din [Constituția Republicii Moldova](#) art.4 alin.(1) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#) și art.2 alin.(1), art.38 alin.(2), art.63 din [Codul jurisdicției constituționale](#), prin care se solicită avizarea inițiativei de revizuire a articolelor 78, 85 alineatul (4) și 89 din [Constituția Republicii Moldova](#).

2. Deputații semnatari ai inițiativei de revizuire a [Constituției](#), aparținând fracțiunilor parlamentare ale Partidului Liberal Democrat din Moldova și Partidului Socialiștilor din Republica Moldova, sunt:

- din partea *Partidului Liberal Democrat din Moldova*: Vladimir Filat, Grigore Cobzac, Tudor Deliu, Iurie Țap, Chiril Lucinschi, Liliana Palihovici, Angel Agache, Vadim Pistrinciuc, Octavian Grama, Victor Roșca, Gheorghe Mocanu, Maria Ciobanu, Valeriu Ghilețchi;

- din partea *Partidului Socialiștilor din Republica Moldova*: Igor Dodon, Vasile Bolea, Andrei Neaguța, Vladimir Țurcan, Zinaida Greceanîi, Elena Hrenova, Cornelii Furculiță, Vlad Batrîncea, Bogdat Țîrdea, Eduard Smirnov, Ghenadi Mitriuc, Vladimir Odnostalco, Fiodor Gagauz, Oleg Lipskii, Alla Dolință, Anatolie Labuneț, Radu Mudreac, Marina Radvan, Grigore Novac, Adrian Lebedinschi, Victor Sorocean, Alexandr Nesterovschi, Oleg Savva, Vladimir Golovatiuc.

3. Propunerea legislativă de revizuire a [Constituției](#) este expusă în următoarea redacție:

„**Articol unic** – [Constituția Republicii Moldova adoptată la 29 iulie 1994](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1994, nr.1), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1) Articolul 78 va avea următorul cuprins:

**„Articolul 78
Alegerea Președintelui**

(1) Președintele Republicii Moldova este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

(2) Pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova pot candida cetățenii Republicii Moldova care au împlinit vârsta de 40 de ani, au locuit sau locuiesc permanent pe teritoriul Republicii Moldova nu mai puțin de 10 ani și posedă limba de stat. Procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova este stabilită prin lege organică.

(3) Este declarat ales candidatul care a întrunit majoritatea voturilor alegătorilor ce au participat la alegeri.

(4) În cazul în care nici unul dintre candidați nu a întrunit această majoritate, se organizează al doilea tur de scrutin, între primii doi candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi în primul tur. Este declarat ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi valabil exprimate.”;

2) La **Articolul 85** alineatul (4) cuvintele „cu excepția cazului prevăzut la articolul 78 alineatul (5), și” se exclude;

3) Articolul 89 va avea următorul cuprins:

„Articolul 89

Demiterea

(1) În cazul săvârșirii unor fapte grave prin care încalcă prevederile [Constituției](#), Președintele Republicii Moldova poate fi demis din funcție prin referendum republican.

(2) Propunerea de demitere din funcție este inițiată de cel puțin o treime din deputați.

(3) Săvârșirea faptelor indicate la alineatul (1) se constată de către Curtea Constituțională sau de către Curtea Supremă de Justiție.

(4) După constatarea de către Curtea Constituțională sau de către Curtea Supremă de Justiție a faptelor indicate în alineatul (1), în cel mult 30 de zile se organizează un referendum republican pentru demiterea Președintelui.”

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

4. Prevederile relevante ale [Constituției](#) (M.O., 1994, nr.1) sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

„(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 2

Suveranitatea și puterea de stat

„(1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție.

(2) Nici o persoană particulară, nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.”

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor [Constituției](#) nu are putere juridică.”

Articolul 72

Categoriile de legi

„(1) **Parlamentul adoptă legi constituționale**, legi organice și legi ordinare.

(2) Legile constituționale sunt cele de revizuire a [Constituției](#).

[...]

Articolul 135

Atribuțiile [Curții Constituționale]

„(1) Curtea Constituțională:

[...]

c) se pronunță asupra inițiativelor de revizuire a **Constituției**;

[...]"

Articolul 141

Inițiativa revizuirii

„(1) Revizuirea [Constituției](#) poate fi inițiată de:

[...]

b) un număr de cel puțin **o treime de deputați** în Parlament;

[...]

(2) Proiectele de legi constituționale vor fi prezentate Parlamentului **numai împreună cu avizul Curții Constituționale**, adoptat cu votul a cel puțin 4 judecători.”

Articolul 142

Limitele revizuirii

„(1) Dispozițiile privind caracterul suveran, independent și unitar al statului, precum și cele referitoare la neutralitatea permanentă a statului, pot fi revizuite numai cu aprobarea lor prin referendum, cu votul majorității cetățenilor înscriși în listele electorale.

(2) Nici o revizuire nu poate fi făcută, dacă are ca rezultat suprimarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor sau a garanțiilor acestora.

(3) [Constituția](#) nu poate fi revizuită pe durata stării de urgență, de asediu și de război.”

Articolul 143

Legea privind modificarea [Constituției](#)

„(1) Parlamentul este în drept să adopte o lege cu privire la modificarea [Constituției](#) **după cel puțin 6 luni de la data prezentării inițiativei** corespunzătoare. Legea se adoptă cu votul a două treimi din deputați.

(2) Dacă, de la prezentarea inițiativei cu privire la modificarea [Constituției](#), Parlamentul nu a adoptat timp de un an legea constituțională corespunzătoare, propunerea se consideră nulă.”

ÎN DREPT

5. Din conținutul sesizării, Curtea observă că aceasta vizează în esență posibilitatea revizuirii [Constituției](#) în partea ce ține de modalitatea alegerii și demiterii Președintelui Republicii Moldova.

6. În esență, prin proiectul de lege se propune:

(1) Revenirea la **alegerea Președintelui Republicii Moldova prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat**. Se propune înlocuirea actualei reglementări, care prevede că Președintele Republicii Moldova este ales de Parlament cu votul a trei cincimi din numărul deputaților aleși.

(2) Revenirea la instituția **demiterii din funcție a Președintelui Republicii Moldova prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat**. Astfel, demiterea Președintelui Republicii Moldova se va produce în cazul săvârșirii unor fapte grave prin care se încalcă prevederile [Constituției](#), constatate de către Curtea Constituțională sau Curtea Supremă de Justiție. Propunerea de demitere din funcție a Președintelui Republicii Moldova, inițiată de cel puțin o treime din numărul deputaților și susținută de majoritatea deputaților, va fi obligatoriu urmată de un referendum, prin intermediul căruia cetățenii Republicii Moldova se vor pronunța pe marginea demiterii Președintelui. Propunerea vizează înlocuirea actualei reglementări, care prevede că Președintele Republicii Moldova poate fi demis de către Parlament cu votul a două treimi din numărul deputaților aleși.

7. Competența Curții Constituționale de a soluționa prezenta cauză este prevăzută de dispozițiile art.135 alin.(1) lit.c) din [Constituție](#), potrivit cărora Curtea Constituțională se pronunță asupra inițiativelor de revizuire a [Constituției](#).

I. Aspecte generale privind modificarea [Constituției](#)

8. [Constituția](#) reprezintă cadrul juridic fundamental, în ceea ce privește conținutul normativ, dar și cadrul juridic suprem, ca forță juridică, pentru organizarea și funcționarea statului și societății, ea fiind sursa tuturor reglementărilor juridice.

9. În [Avizul nr.1 din 22 septembrie 2014](#) asupra inițiativei de revizuire a articolelor 78, 85, 89, 91 și 135 din [Constituția Republicii Moldova](#) prin referendum republican, Curtea Constituțională a reținut:

„13. [Constituția](#) este legea fundamentală, care reglementează forma de organizare politică și juridică a statului. Esența unei [Constituții](#) este stabilitatea sa în timp, ea trebuind să fie redactată astfel încât să reprezinte un sistem de referință pentru viața politică și juridică a unei comunități umane o perioadă cât mai lungă de timp.

14. În acest scop, în legile fundamentale sunt inserate diverse modalități tehnice de protecție a stabilității [Constituției](#), prin asigurarea unui anumit grad de rigiditate a [Constituției](#). Aceasta este o caracteristică fundamentală a tuturor constituțiilor scrise (spre deosebire de legile ordinare), care conțin prevederi ce permit propria revizuire. În aproape toate statele revizuirea [Constituției](#) este mult mai dificilă decât a legislației obișnuite și, de obicei, necesită fie o majoritate calificată parlamentară, decizii multiple, un calendar și intervale speciale de timp sau o combinație a acestor factori (a se vedea Raportul privind amendamentele constituționale (CDL-AD(2010)001 din 19 ianuarie 2010), Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept, în continuare – Comisia de la Veneția).

[...]

21. Protecția [Constituției](#) Republicii Moldova se exprimă atât în limitele revizuirii prevăzute de articolul 142 din [Constituție](#), cât și în rigiditatea procedurilor prevăzute pentru adoptarea revizuirii.”

10. În ceea ce privește garanțiile de protecție a [Constituției](#) Republicii Moldova, în [Hotărârea nr.57 din 3 noiembrie 1999](#) privind interpretarea art.75, art.141 alin.(2) și 143 din [Constituție](#), Curtea Constituțională a statuat că:

„În calitatea sa de așezământ scris și sistematic, de lege supremă în sistemul juridic normativ, [Constituția Republicii Moldova](#) este relativ **rigidă**, în sensul că ea admite revizuirea, dar numai pentru un **sistem tehnic prestabilit vizând inițiativa de revizuire (art.141), limitele revizuirii (art.142) și procedura acesteia (art.143).**”

11. În același timp, Curtea menționează că, potrivit art.141 alin.(2) din [Constituție](#), proiectele de legi constituționale vor fi prezentate Parlamentului numai împreună cu avizul Curții Constituționale.

12. În acest context, Curtea subliniază faptul că una din sarcinile fundamentale ale unei curți constituționale constă în securizarea ordinii normative născute din Constituție. În acest sens, avizele Curții Constituționale privind inițiativele de modificare a [Constituției](#) au ca scop protejarea valorilor fundamentale ale [Constituției](#) de practicile abuzive ale actorilor politici, sociali sau instituționali. Prin urmare, **după avizarea de către Curtea Constituțională, nu se admit intervenții în textul proiectului legii de revizuire a [Constituției](#)**, iar ignorarea sau depășirea acestora conduc la nulitatea modificărilor astfel operate.

II. Reguli specifice revizuirii [Constituției](#)

1. Inițiativa de revizuire a [Constituției](#)

13. Potrivit articolului 141 din [Constituție](#):

„Revizuirea [Constituției](#) poate fi inițiată de:

a) un număr de cel puțin 200000 de cetățeni ai Republicii Moldova cu drept de vot. Cetățenii care inițiază revizuirea [Constituției](#) trebuie să provină din cel puțin jumătate din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul doi, iar în fiecare din ele trebuie să fie înregistrate cel puțin 20000 de semnături în sprijinul acestei inițiative;

b) un număr de cel puțin **o treime de deputați** în Parlament;

c) Guvern.”

14. Conform art.60 alin.(2) din [Constituție](#), Parlamentul Republicii Moldova este format din 101 deputați.

15. În prezenta cauză, propunerea legislativă de revizuire a [Constituției](#) este semnată de un număr de 37 de deputați, adică de mai mult de o treime din numărul deputaților. Prin urmare, dreptul de inițiativă legislativă privind revizuirea [Constituției](#) a fost exercitat cu respectarea prevederilor art.141 alin.(1) lit.b) din [Constituție](#).

2. Limitele revizuirii [Constituției](#)

16. În ceea ce privește limitele revizuirii, articolul 142 din [Constituție](#) prevede următoarele:

„(1) Dispozițiile privind caracterul suveran, independent și unitar al statului, precum și cele referitoare la neutralitatea permanentă a statului, pot fi revizuite numai cu aprobarea lor prin referendum, cu votul majorității cetățenilor înscriși în listele electorale.

(2) Nici o revizuire nu poate fi făcută, dacă are ca rezultat suprimarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor sau a garanțiilor acestora.

(3) [Constituția](#) nu poate fi revizuită pe durata stării de urgență, de asediu și de război.”

17. Textul citat reglementează condiții de constituționalitate intrinsecă a inițiativei de revizuire [alin.(1) și (2) ale art.142] și de constituționalitate extrinsecă a acesteia [alin.(3) al art.142].

a) *Constituționalitatea extrinsecă (limitele temporale)*

18. Sub aspectul constituționalității extrinseci (limitele temporale), Curtea atrage atenția legislativului asupra faptului că textul art.142 alin.(3) din [Legea fundamentală](#) interzice revizuirea [Constituției](#) pe durata stării de urgență, de asediu și de război. La fel, potrivit art.63 alin.(3) din [Constituție](#), Parlamentul nu poate revizui [Constituția](#) în perioada în care mandatul se prelungește până la întrunirea legală a noii componente.

19. De asemenea, potrivit art.143 alin.(1) din [Constituție](#), Parlamentul este în drept să adopte o lege cu privire la modificarea [Constituției](#) după cel puțin 6 luni de la data prezentării inițiativei corespunzătoare.

b) *Constituționalitatea intrinsecă (limitele materiale)*

20. Pronunțarea cu privire la constituționalitatea intrinsecă (limitele materiale) impune analiza modificărilor propuse prin raportare la dispozițiile art.142 alin.(1) și alin.(2) din [Constituție](#), pentru a determina dacă obiectul revizuirii îl constituie caracterul suveran, independent și unitar al statului, precum și cele referitoare la neutralitatea permanentă a statului, precum și dacă modificările propuse au ca rezultat suprimarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor sau a garanțiilor acestora.

21. De asemenea, Curtea va examina dacă modificările constituționale propuse nu contravin altor prevederi constituționale și dacă vor asigura o aplicabilitate în ansamblu a acestora fără a se exclude reciproc.

- *Cu privire la modalitatea de alegere a Președintelui*

22. Curtea reține că, potrivit proiectului de revizuire a articolului 78 din [Constituție](#), *Președintele Republicii Moldova urmează a fi ales și demis de către popor, prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Se propune a fi ales candidatul care a întrunit majoritatea voturilor alegătorilor ce au participat la alegeri. În cazul în care nici unul dintre candidați nu a întrunit această majoritate, se organizează al doilea tur de scrutin, între primii doi candidați care au obținut cel mai mare număr de voturi în primul tur, și este declarat ales candidatul care a obținut cel mai mare număr de voturi valabil exprimate.*

23. În acest context, Curtea relevă că anterior s-a pronunțat asupra alegerii directe de către popor a Președintelui prin [Avizul nr.2 din 4 mai 2010](#) asupra inițiativei de revizuire a art.78 din [Constituția Republicii Moldova](#), [Avizul nr.3 din 6 iulie 2010](#) asupra inițiativei de revizuire a art.78 din [Constituția Republicii Moldova](#) prin referendum constituțional, [Avizul nr.1 din 22 septembrie 2014](#) asupra inițiativei de revizuire a articolelor 78, 85, 89, 91 și 135 din [Constituția Republicii Moldova](#) prin referendum republican, [Avizul nr.1 din 24 iulie 2015](#) asupra inițiativei de revizuire a articolului 78 alineatul (3) din [Constituția Republicii Moldova](#) și [Avizul nr.2 din 10 noiembrie 2015](#) asupra inițiativei civice de revizuire a articolelor 60, 70, 78 și 89 din [Constituția Republicii Moldova](#) prin referendum republican.

24. În toate aceste cazuri Curtea a conchis că proiectele inițiate nu depășesc limitele de revizuire a [Constituției](#) impuse de dispozițiile art.142 alin.(2), fiind în corespundere cu exigențele privind caracterul suveran, independent și unitar al statului și nefiind de natură să conducă la suprimarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor sau garanțiilor acestora.

25. În același timp, Curtea reiterează constatările din [Avizul nr.2 din 10 noiembrie 2015](#) asupra inițiativei civice de revizuire a articolelor 60, 70, 78 și 89 din [Constituția Republicii Moldova](#) potrivit căruia:

„38. [...] revizuirea inițiată trebuie să asigure **unitatea materiei constituționale și echilibrul între normele concurente** și cele ce țin de instituția Președinției și raporturile acesteia cu Parlamentul și Guvernul.

39. [...] un proiect de revizuire a [Constituției](#) trebuie să vizeze nu numai modalitatea de alegere și demitere a Președintelui țării, ci și să răspundă unor probleme-cheie, printre care: să facă o alegere clară pentru un sistem de guvernământ; să clarifice prerogativele Președintelui și, respectiv, ale Premierului și Parlamentului; să introducă, printre principiile fondatoare ale sistemului constituțional al Republicii Moldova, principiul respectului reciproc și al cooperării loiale între puterile statului, prevăzute în [Constituție](#).”

- *Cu privire la modalitatea de demitere a Președintelui*

26. Prin punctul 3 din propunerea de revizuire, se urmărește modificarea articolului 89 din [Constituție](#), în sensul revenirii la practica demiterii Președintelui țării prin referendum. Astfel, Președintele Republicii Moldova va putea fi demis în cazul **săvârșirii unor fapte grave prin care se încalcă prevederile [Constituției](#)**. Demiterea din funcție a Președintelui Republicii Moldova va putea fi inițiată de cel puțin o treime din deputați și va fi urmată de un referendum, prin intermediul căruia cetățenii se vor pronunța pe marginea subiectului demiterii.

27. Curtea reiterează că norma privind suspendarea din funcție pentru „**fapte grave de încălcare a [Constituției](#)**” este în sine criticabilă, deoarece generează confuzie și ambiguități, atât privind conținutul unor astfel de „încălcări” ale [Constituției](#), cât și privind efectele unor astfel de constatări.

28. Curtea a constatat că această prevedere consacră o confuzie între **răspunderea juridică** – și anume cea penală – și **răspunderea politică** a Președintelui.

29. În același timp, Curtea constată că, potrivit proiectului, faptele grave prin care se încalcă prevederile [Constituției](#) urmează a fi constatate de către **Curtea Constituțională sau de către Curtea Supremă de Justiție**.

30. Curtea reține că **prevederile propuse la articolul 89 din [Constituție](#) sunt criticabile și în esență lipsite de logică juridică**.

31. Curtea menționează că prin această normă autorii nu au reușit să facă o distincție între instanțele competente de a constata încălcările comise. Astfel, rămâne incertă identificarea autorității care va fi competentă de a constata faptele grave ale Președintelui prin care se încalcă prevederile [Constituției](#), deoarece norma propusă operează cu sintagma „*Curtea Constituțională sau Curtea Supremă de Justiție*”.

32. Curtea atrage atenția autorilor proiectului asupra faptului că, potrivit art.134 din [Constituție](#), **unica autoritate de jurisdicție constituțională** în Republica Moldova **este Curtea Constituțională**. Curtea Constituțională garantează supremația [Constituției](#), asigură realizarea principiului separării puterii de stat în puterea legislativă, puterea executivă și puterea judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

33. De asemenea, potrivit art.135 alin.(1) lit.f) din [Constituție](#), Curtea Constituțională **constată circumstanțele care justifică demiterea Președintelui Republicii Moldova**.

34. În același timp, potrivit art.115 din [Constituție](#), justiția se înfăptuiește prin **Curtea Supremă de Justiție**, prin curțile de apel și prin judecătorii.

35. Astfel, în proiect urmează a se face o distincție clară între autoritatea cu competențe de jurisdicție constituțională și instanțele jurisdicționale de drept comun, or, acestea din urmă nu dispun de competența constatării faptelor de încălcare a Legii Supreme.

36. Totodată, Curtea menționează că la formularea articolului 89 autorii proiectului nu au ținut cont de redacția articolului 81 alin.(3) din [Constituție](#), potrivit căruia:

„(3) Parlamentul poate hotărî punerea sub acuzare a Președintelui Republicii Moldova, cu votul a cel puțin două treimi din numărul deputaților aleși, în cazul în care săvârșește o infracțiune. **Competența de judecată aparține Curții Supreme de Justiție, în condițiile legii. Președintele este demis de drept la data rămânerii definitive a sentinței de condamnare.**”

37. Curtea menționează că spre deosebire de redacția articolului 89 propusă în proiect, articolul 81 alin.(3) din [Constituție](#) stabilește o competență clară și delimitată pentru instanța de judecată de drept

comun ierarhic superioară (Curtea Supremă de Justiție) de intervenție în cazul comiterii unei **infracțiuni** de către Președinte.

38. De asemenea, Curtea atenționează că normele propuse la articolul 89 nu au fost corelate cu conținutul articolului 92 din [Constituție](#), conform căruia:

„Dacă persoana care asigură interimatul funcției de Președinte al Republicii Moldova săvârșește fapte grave, prin care încalcă prevederile [Constituției](#), **se aplică articolul 89 alineatul (1)** și articolul 91.”

39. Astfel, în lipsa modificării articolului 92 din [Constituție](#), care face referire la articolul 89 alin.(1), **noua procedură de demitere a Președintelui prin referendum va crea confuzie în ceea ce privește aplicabilitatea acestei proceduri față de un Președinte de Parlament sau Prim-ministru care exercită și interimatul funcției de Președinte.**

40. Din cele menționate, Curtea constată că proiectul de modificare a [Constituției](#) prezentat **este în sine criticabil, deoarece generează confuzii și ambiguități.**

41. Curtea reține că la scrierea proiectului, autorii nu au reușit să țină cont de ansamblul reglementărilor constituționale existente, astfel încât neconcordanțele atestate sunt de natură să genereze noi blocaje sistemice și să afecteze buna funcționare a instituțiilor statului. Ba mai mult, în materia autorităților competente de a constata faptele Președintelui prin care se încalcă [Constituția](#), normele propuse sunt contrare reglementărilor constituționale în vigoare.

42. În consecință, Curtea a constatat că, această modificare este neconstituțională, întrucât încalcă limitele de revizuire prevăzute de articolul 142 din [Constituție](#).

Pentru considerentele expuse, în temeiul art.135 alin.(1) lit.c), art.141 alin.(2) din [Constituție](#), art.26 alin.(1) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#), art.61 alin.(1) și art.63 lit.a) din [Codul jurisdicției constituționale](#), Curtea Constituțională adoptă următorul

AVIZ:

1. Inițiativa de revizuire a articolelor 78, 85 alin.(4) și 89 din [Constituție](#), provenind de la 37 de deputați în Parlament, este prezentată de subiectul autorizat și, în acest sens, este conformă prevederilor articolului 141 alin.(1) lit.b) din [Constituție](#).

2. Constată neconstituționalitatea modificării aduse articolului 89 din [Constituție](#), referitor la atribuirea Curții Supreme de Justiție a competenței de constatare a săvârșirii de către Președintele Republicii Moldova a faptelor grave prin care încalcă prevederile [Constituției](#).

3. Propunerea legislativă privind revizuirea [Constituției](#) depășește limitele de revizuire a [Constituției](#) impuse de dispozițiile articolului 142 alin.(2) din [Constituție](#) și nu poate fi înaintată spre examinare Parlamentului.

4. Prezentul aviz este definitiv, nu poate fi supus nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE **Alexandru TĂNASE**

Nr.1. Chișinău, 29 februarie 2016.